

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR**

Jilská 1, Praha 1

Tel./fax: 286 840 129

E-mail: cervenka@soc.cas.cz

Co si česká veřejnost myslí o znovuzvolení George W. Bushe americkým prezidentem?

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2004</i>
Otázky:	<i>PM.76, PM.77, PM.78</i>
Termín terénního šetření:	<i>29. 11. – 6. 12. 2004</i>
Počet respondentů:	<i>1071</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>21. ledna 2005</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

V rámci prosincového výzkumu *Naše společnost 2004* jsme respondentům položili několik otázek, které se zabývaly nedávnými prezidentskými volbami ve Spojených státech, jejich výsledkem a tím, jak znovuzvolení George W. Bushe do úřadu prezidenta Spojených států ovlivní či neovlivní některé oblasti mezinárodních vztahů a světové politiky.

Nejdříve jsme v šetření zjišťovali, zda vůbec a nakolik se lidé zajímali o průběh a výsledky listopadových amerických prezidentských voleb.¹

Tabulka 1: Zájem o volby v USA (%)

zajímal se:	všichni dotázaní	vzdělání				pohlaví		voliči			
		ZŠ	vyuč.	SŠM	VŠ	muži	ženy	ODS	KDU	ČSSD	KSČM
velmi	11	9	10	14	15	15	7	17	8	9	9
částečně	37	31	32	42	55	39	35	42	42	37	36
málo	33	35	34	30	26	28	37	29	31	37	25
vůbec	19	24	24	14	4	18	21	12	19	16	30
neví	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0

Výsledky v tabulce 1 ukazují, že alespoň částečně se o americké prezidentské volby zajímala téměř polovina populace (48 %), asi jeden z deseti dotázaných se přitom podle vlastního vyjádření o tyto volby zajímal „velmi“. Naopak málo se o průběh a výsledky voleb v USA zajímala třetina dotázaných, 19 % se o ně nezajímalo vůbec. Tabulka 1 dále ukazuje, že se zájem o volby v USA poněkud diferencuje podle vzdělání respondentů, když relativně nejčastěji jej deklarovali absolventi vysokých škol, o něco méně často lidé se středním vzděláním zakončeným maturitní zkouškou a nejméně pak vyučení bez maturity společně s těmi, kdo mají pouze základní vzdělání. Relativně více se o prezidentské volby

¹ Otázka: „Zajímal jste se o průběh a výsledky prezidentských voleb ve Spojených státech amerických? Zajímal jste se o ně velmi, částečně, málo, vůbec ne?“

v USA zajímali muži než ženy. Výrazně častější zájem pak projevovali lidé, kteří by se podle svých slov zúčastnili voleb do PS, pokud by se tyto měly konat v následujícím týdnu, z voličů jednotlivých stran větší zájem deklarovali příznivci ODS.

Další otázka zjišťovala, jak jsou lidé spokojeni či nespokojeni s tím, že americkým prezidentem byl na další funkční období opět zvolen G.W.Bush.²

Tabulka 2: Spokojenost se zvolením G.W.Bushe (%)

	všichni dotázaní	zajímal se o volby			
		velmi	částečně	málo	vůbec
velmi spokojen	3	18	2	0	2
spíše spokojen	14	26	23	8	1
ani spokojen, ani nespokojen	43	10	41	56	44
spíše nespokojen	15	26	20	13	4
velmi nespokojen	8	18	9	4	4
neví	17	2	5	19	45

V šetření, jehož výsledky zachycuje tabulka 2, se jako nejčastěji vyjadřovaný postoj k výsledku amerických prezidentských voleb objevovala indiferentní odpověď „ani spokojen, ani nespokojen“ a dalších 17 % na otázku odpovědělo, že neví. Z těch, kdo ke znovuzvolení G.W.Bushe vyjádřili tak či onak zaujaté stanovisko, větší část čítající téměř čtvrtinu respondentů (23 %) představovala nespokojené, 17 % se zvolením G.W.Bushe americkým prezidentem naopak vyjádřilo spokojenost. Z tabulky 2 je dále patrné, že polarizace názorů na výsledek amerických voleb prudce narůstá společně se zájmem o americké prezidentské volby, přičemž ve skupině lidí, kteří se o ně zajímali „velmi“, neutrální postoj vyjádřila pouze desetina z nich, zatímco spokojenost i nespokojenost deklarovalo shodně 44 % dotázaných.

Podrobnější analýza ukázala, že relativně častěji spokojenost se zvolením G.W.Bushe vyjadřovali stoupenci ODS, respektive lidé, kteří se zařazují na pravý okraj pravolevé politické škály. Naopak nespokojenost ve zvýšené míře dávali najevo lidé řadící sami sebe do levé části politického spektra, především pak voliči KSČM a v menší míře i ČSSD.

Šetření dále zjišťovalo, jaké dopady podle mínění občanů bude mít zvolení G.W.Bushe na boj s terorismem, situaci v Iráku, mír ve světě či na vztahy USA s Evropskou unií, Ruskem a islámskými státy.³

Tabulka 3: Dopad amerických prezidentských voleb na... (%)

	velmi příznivý	spíše příznivý	ani příznivý, ani nepříznivý	spíše nepříznivý	velmi nepříznivý
vztahy USA s Evropskou unií	2	18	42	11	2
vztahy USA s Ruskem	1	20	37	12	2
vztahy USA s islámskými zeměmi	0	4	17	38	19
situaci v Iráku	1	6	16	33	25
boj s terorismem	5	22	22	18	13
mír ve světě	3	15	31	18	9

Pozn.: Dopočet do 100 % v řádku tvoří odpovědi „neví“.

² Otázka: „Jste spokojen nebo nespokojen s tím, že americkým prezidentem byl opět zvolen George W. Bush? Jste s tím velmi spokojen, spíše spokojen, ani spokojen, ani nespokojen, spíše nespokojen, velmi nespokojen?“

³ Otázka: „Jaký dopad podle Vás bude mít znovuzvolení George W. Bushe na vztahy USA s Evropskou unií, vztahy USA s Ruskem, vztahy USA s islámskými zeměmi, situaci v Iráku, boj s terorismem, mír ve světě?“

Jak ukazují výsledky zaznamenané v tabulce 3, výrazná nadpoloviční většina českých občanů soudí, že vítězství G.W. Bushe v amerických prezidentských volbách se podepíše negativně na situaci v Iráku (58 %) a na vztazích Spojených států s islámským světem (57 %). Mínění, že by zvolení staronového prezidenta USA mělo na tyto zmíněné oblasti pozitivní vliv, se objevovalo jen sporadicky. Také v případě boje s terorismem a míru ve světě vyjadřovala česká veřejnost spíše skepsi než optimismus, i když v těchto případech už byl podíl respondentů predikujících negativní důsledky jen něco mezi jednou čtvrtinou a třetinou, přičemž zejména u „boje s terorismem“ byl rozdíl v podílu skeptiků a optimistů pouze minimální a celková diference mezi nepříznivými a příznivými očekáváními se spíše vztahovala k jejich intenzitě v podobě rozložení odpovědí v rámci užití škály. Důsledky Bushova znovuzvolení pro vztahy Spojených států s EU a s Ruskem lidé nejčastěji hodnotí neutrálně, přičemž pozitivní předpovědi se v obou směrech objevovaly s vyšší frekvencí než jejich opak. Podrobnější rozbor ukázal, že názory na dopad Bushova znovuzvolení do všech uvedených oblastí se výrazně liší zejména v souvislosti s osobním postojem k výsledku amerických prezidentských voleb.